

APRĪLIS - JŪNIJS | 2020 NR.2

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ZIŅU LAPA

ZEMGALES 2020. GADA KULTŪRAS PROGRAMMĀ ATBALSTS 59 PROJEKTIEM

Zemgales Plānošanas reģionā (ZPR) noslēdzies Latvijas Valsts mežu (LVM) un Valsts kultūrkapitāla fonda (VKF) atbalstītās “Zemgales Kultūras programmas 2020” projektu konkurss.

Neraugoties uz pandēmijas radītajiem samezģojumiem reģiona kultūras dzīvē, apsveicama ir projektu pieteicēju lielā aktivitāte, jo pavisam ZPR tika saņemti 92 pieteikumi ar kopējo finansējuma pieprasījumu 373 667,69 eiro apmērā.

Ekspertu komisija, kurā attālināti darbojās LVM, VKF, NVO, ZPR un Zemgales Attīstības padomes pārstāvji, nolēma atbalstīt 59 projektus par šogad programmai piešķirto kopējo finansējumu - 114 000 eiro apmērā, kas ievērojami pārsniedz iepriekšējā gada - 76 000 eiro piešķirumu, kas ļāva atbalstīt vien 45 projektus. Ņemot vērā valstī ieviesto ārkārtas situāciju infekcijas apkarošanā un neprognozējamo tās attīstības turpmāko gaitu, atbalstu guvuši galvenokārt tie projekti, kuru īstenošana nav saistīta ar vērienīgu kultūras pasākumu - svētku, festivālu un koncertu rīkošanu. Toties augstāk novērtēti projekti, kas vairāk vērsti uz dažādu kultūras procesu izpēti, tehnisko projektu izstrādi, nozīmīgu kultūras objektu vai priekšmetu restaurāciju, kā arī uz dažādām interaktīvām izpausmēm kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un popularizēšanā. Visus apstiprinātos projektus plānots īstenot laika posmā no šī gada maija līdz 15. decembrim. Konkursa mērķis ir veicināt Zemgales reģiona tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu, popularizēšanu un pieejamību plašai sabiedrībai, sniedzot ieguldījumu Latvijas kultūrvides līdzsvarotā un kvalitatīvā attīstībā. Ar Zemgales Kultūras programmas 2020. gadā atbalstīto projektu sarakstu interesenti var iepazīties ZPR interneta vietnē.

*Juris Kālis
ZPR Sabiedrisko attiecību speciālists*

UZSĀKTS JAUNS PROJEKTS DAUDZFUNKCIONĀLO CENTRU ATTĪSTĪBAI

Zemgales Plānošanas reģions kā vadošais partneris uzsācis jaunu projektu Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmā 2014. – 2020. gadam “Daudzfunkcionālo centru - vietējās kopienas sociālās iekļaušanas un izaugsmes veicinātāju attīstība” (LLI-425, OCTOPUS). Jelgavā 18. jūnijā tikās visi OCTOPUS partneri projekta atklāšanas pasākumā.

Līdzās ar Zemgales Plānošanas reģionu, projektu izstrādāja un ieviesīs arī Jelgavas novada pašvaldība, Auces novada pašvaldība, Vecumnieku novada pašvaldība, Plūņģes rajona pašvaldība, Biržu rajona pašvaldība un Rokišķu novada izglītības centrs. Tā kā visi projekta partneri saskārušies ar problēmām, kas saistītas ar piemērotas infrastruktūras, sociālās integrācijas pasākumu nodrošināšanas aprīkojuma un sociālo pakalpojumu trūkumu, kā arī tiem trūkst iespēju dalīties savā pieredzē un mācīties no citiem un organizēt apmācības speciālistiem, izstrādāts projekts OCTOPUS. Tā mērķis ir veicināt sociālo pakalpojumu pieejamību un veicināt cilvēku ar funkcionālajiem traucējumiem, senioru, riska grupas ģimeņu sociālo iekļaušanu, izveidojot vai uzlabojot multifunkcionālos centrus, kuros tiks nodrošināti sociālie pakalpojumi un iekļaušanas pasākumi arī riska grupas jauniešiem un bērniem.

Projekts sniegs iespēju izveidot daudzfunkcionālos centrus, kas uzlabos pakalpojumu pieejamību un veicinās sociālo integrāciju, iegādājoties nepieciešamo aprīkojumu, uzlabojot infrastruktūru, izstrādājot daudzfunkcionālo centru pamatnostādnes, veicot pieredzes apmaiņu, apmācot speciālistus un iesaistot mērķgrupas vietējās un pārrobežu sociālās iekļaušanas pasākumos.

Divu gadu laikā Jelgavas, Auces, Vecumnieku novados un Plūņģes pašvaldībā tiks veidoti četri jauni sociālie pakalpojumi – dienas centrs, dienas aprūpes centrs, kopienas centrs un multifunkcionālais sociālo pakalpojumu centrs. Savukārt Jelgavas novada, Biržu un Rokišķu pašvaldībās tiks piedāvāti 14 jauni sociālās iekļaušanas pasākumi: sensorā istaba, mākslas un teātra studijas, angļu valodas kursi, mūzikas un sporta nodarbības, jauno tehnoloģiju mācības senioriem, mācību kursi vecākiem ar bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem, bērnu atpūtas nometnes u.c.

Partneru pašvaldību speciālisti piedalīsies četros pieredzes apmaiņas braucienos un trīs dienu mācību pasākumā. Tiks izveidotas vadlīnijas daudzfunkcionālo centru darbībai, lai veiksmīgāk īstenotu dažādus sociālos pakalpojumus un iekļaušanas pasākumus, piemēram, kultūras, sporta un izglītojošas aktivitātes dažādām mazaizsargātām grupām. Projekta laikā projekta partneri izmēģinās

vairākus kopīgus sociālās iekļaušanas pasākumus: pārrobežu pasākums senioriem, nometne riska grupas bērniem, svētki bērniem ar invaliditāti.

Pēc izmēģināšanas visi iekļaujošie pasākumi tiks izvērtēti un pilnveidoti. Projekta rezultātā jaunie un uzlabotie multifunkcionālie centri un tajos piedāvāties sociālie pakalpojumi un iekļaušanas pasākumi Latvijas un Lietuvas reģionos kļūs pieejamāki vairāk nekā 700 cilvēkiem ar funkcionālajiem traucējumiem, senioriem, ģimenēm ar bērniem ar invaliditāti un bērniem, jauniešiem, kuri pakļauti riskam.

Kā stāsta projekta vadītāja Ieva Zeiferte: “Daudzfunkcionālo centru ideja ir īpaši aktuāla attālākām apdzīvotām vietām, kur zem viena jumta nepieciešams koncentrēt gan finansiālos, gan speciālistu resursus, lai varētu nodrošināt sociālos pakalpojumus un iekļaujošos pasākumus vairākām iedzīvotāju grupām vienuviet, jo katrai riska grupai veidot savu atbalsta centru nav racionāli pie tik maza iedzīvotāju skaita, kāds tas pašreiz ir lauku teritorijās.” Projekta atklāšanas pasākumā projekta vadītāja arī uzsvēra, ka sociālie pakalpojumi nav tikai ēkas vai aprīkojums, bet galvenokārt tie ir speciālisti, metodes un vadības kapacitāte, tādēļ Latvijas – Lietuvas sadarbības programma ir tik pateicīgs instruments, kas sniedz iespēju vienlaikus investēt visās šajās jomās, lai gala rezultāts būtu darboties spējīgs pakalpojums. “Daži Lietuvas partneri jau mums ir priekšā ar gataviem daudzfunkcionāliem centriem, kuru darbība vairs ir tikai jāuzlabo, tādēļ būs interesanti gūt pieredzi un ieviest labākos piemērus arī Latvijā,” uzskata I. Zeiferte.

Projekta kopējais budžets ir 705 573,37 EUR (t.sk. ERAF finansējums 599 737,33 EUR). Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā atbild Zemgales Plānošanas reģions, un tas nekādos apstākļos nav uzskatāms par Eiropas Savienības oficiālo nostāju.

Zemgales Uzņēmējdarbības atbalsta centrs identificējis mazliet vairāk nekā divus desmitus vidējā un mazā biznesa uzņēmējus, kuri ieinteresēti sadarboties ar Pleskavas apgabala komersantiem kaimiņzemē Krievijā. Šādu iespēju paver Zemgales Plānošanas reģiona (ZPR) ieviest sāktais Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas Eiropas kaimiņattiecību instrumenta 2014.-2020. gadam atbalstītais projekts LV-RU-020 “Pleskavas un Zemgales uzņēmējdarbības vides attīstība un veicināšana caur pārrobežu sadarbību”(SMEPRO).

Viena no projekta aktivitātēm paredz Zemgalē un Krievijas Pleskavas apgabalā no komersantu vidus izveidot sadarbības tīklu, kura dalībnieki pārsvarā strādā pārtikas produktu ražošanas un pārstrādes, kokapstrādes, tūrisma un amatniecības jomā. Tādējādi aptuveni 20 komersanti no ZPR un tikpat daudz no Pleskavas apgabala Uzņēmējdarbības atbalsta un garantiju fonda ar projekta atbalstu aicināti papildināt zināšanas par abu valstu likumdošanas un nodokļu bāzi, par pieejamajiem atbalsta mehānismiem, kas vērsti uz eksportspējas palielināšanu, mārketinga aktivitāšu īstenošanu. Tāpat projekts paredz ieinteresēto komersantu dalību vairākās starptautiskās izstādēs – gadatirgos, kā Latvijas tā Krievijas pusē. Martā bija plānots Zemgales uzņēmēju pieredzes apmaiņas brauciens uz Pleskavu, bet aprīlī – Pleskavas uzņēmēju dalība Zemgales Uzņēmēju dienās Jelgavā. Diemžēl globālās pandēmijas raisītās krīzes un tās mazināšanas pasākumu dēļ minētās aktivitātes uz ilgāku laiku nācās atcelt.

No Zemgales pārrobežu sadarbībā visvairāk ieinteresēti ir pārtikas ražošanas un pārstrādes uzņēmumi. Viens no redzamākajiem ir Jelgavas novada SIA “Zekants”, kas gadu no gada progresē inovatīva produkta - grauzdētu cūku pupu ražošanā, piedāvājot aptuveni 12 veidu veselīgas, kraukšķīgas uzkodas “Pupuchi”. Dobeles novadu vēlas pārstāvēt zemnieku saimniecība “Rūķišu tēja”, kas no pašu audzētiem ārstniecības augiem un ogām gatavo aptuveni 70 dažādas tējas, arī sulas, sīrupus un ievārijumus pēc mājas receptēm, kā arī pieprasītu eksportprecī – kumelišu ēterisko eļļu. Mazliet līdzīgs uzņēmums - SIA “Best Berry” atrodas kaimiņū – Auces novadā, kas specializējas irbenāju ogu, sēklu un mizas pārstrādē. Sadarbībā ar Latvijas un Lietuvas zinātniekiem te radīti vairāki unikāli produkti veselībai un skaistumam – irbenāju ogu pulveris un kapsulas, irbeņu sēklu eļļa, sula, balzams un mizas tinktūra.

Savukārt SIA “Mītavas čiekuri” Jelgavas novadā mērķtiecīgi attīsta dažādu uztura bagātinātāju, imunitātei un augšējo elpceļu veselībai noderīgu priežu čiekuru produktu – sīrupu, ievārijumu un karamelu ražošanu. Tālab uzņēmums ir ieinteresēts gan izejvielu iepirkšanā Krievijā, gan gatavās produkcijas realizēšanā kaimiņzemes tirgū. Arī SIA “Tērvetes veltes” audzē ogulājus, attīsta Latvijas augļu un ogu vīna ražošanu, uzņem viesus, vīna darītavā rīko degustācijas un ekskursijas. Vietējos augļus, ogas un dārzeņus par galvenajām izejvielām uzlūko arī Auces novada saldumu “ABRA” ražotāji – SIA “Positive foods”. Viesītes novada Elkšņu pagasta SIA “AR-5” aktīvi darbojas gastronomiskā tūrisma jomā, bet viņu, pēc senču tradīcijām gatavotais dzēriens “Cigoriņu kefeja” nu jau ir pārbaudīta vērtība un pieprasīts produkts vietējo bioloģisko ražojumu pārdošanas tīklā, tāpēc ietiekšanās Krievijas tirgū, būtu tikai apsveicama lieta. Līdzīgi domā Jelgavas uzņēmēja Agita Blūma, kas aizrāvusies ar Franču mīkstā un Camembert siera ražošanu no nepasterizēta, tikko slaukta, nedzesēta govju piena, pievienojot pienskābes baktēriju ieraugu. Šādi gatavots un vairākas nedēļas nogatavināts siers izceļas ar īpašu garšu, aromātu un konsistenci. Tradicionālo lauksaimniecību pārstāv Jelgavas novada piemājas saimniecība “Dzērves” ar vairāk nekā 20 gadu pieredzi aptuveni 40 šķirņu tomātu audzēšanā, sulas, kaltētu tomātu un dažādu veidu pesto ražošanā, kā arī zemnieku saimniecība “Gaidas” ar pieredzi komerciālo augļu dārzu izveidē, ābolu un bumbieru mehānizētā šķirošanā un uzglabāšanā, lauku tūrisma attīstības veicināšanā. Savu ražojumu noieta paplašināšanā ar projekta atbalstu ir ieinteresēti arī Zemgales biškopji, medus un biškopības produktu ražotāji, kokapstrādes un amatniecības pārstāvji, bet pašreizējā globālā ekonomiskā krīze visu labo nodomu īstenošanu ir nobremzējusi, arī mūsu projekta ieviešanu. Taču reiz tas beigsies un minētā projekta īstenošana, ar vai bez pagarinājuma, ilgs vēl vismaz vienu gadu.

Projekta kopējais finansējums ir 249 996,04 eiro, tostarp Eiropas Savienības finansējums 90% apmērā ir 224 996,44 eiro. Publikācija ir tapusi ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā ir atbildīgs Zemgales Plānošanas reģions un tā nevar tikt izmantota, lai atspoguļotu Eiropas Savienības uzskatus.

ZEMGALĒ KULTŪRAS TŪRISMA MARŠRUTU IZVEIDE TURPINĀS TIEŠSAISTĒ

Šo programmu finansē
Eiropas Savienība

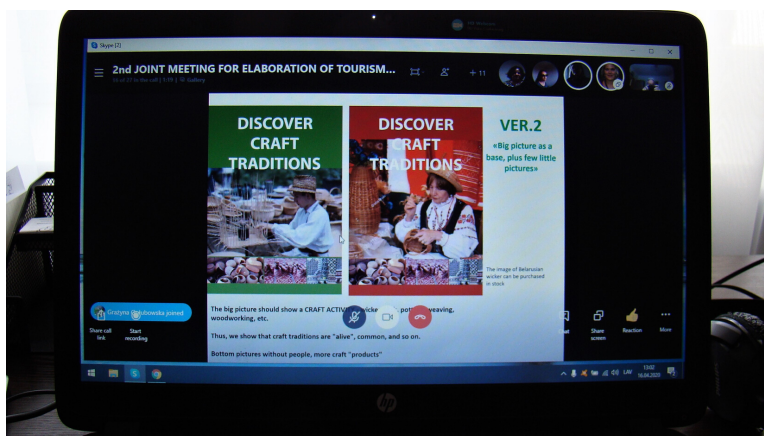
LATVIJA
LIETUVA
BALTKRIEVIJA
2014-2020

Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam Eiropas kaimiņattiecību instrumenta atbalstītā projekta ENI-LLB-1-108 “Nemateriālā kultūras un vietējās vēstures mantojuma saglabāšanas, pieejamības un attīstības veicināšana, uzlabojot kultūras tūrisma konkurētspēju Latvijā, Lietuvā un Baltkrievijā” (Rediscover the roots of regions) partneru otrais saiets globālās pandēmijas iespaidā notika tiešsaistē.

Minēto saietu, tāpat kā pirmo, kas gada sākumā notika Neretas novadā, organizēja vadošais partneris – Zemgales Plānošanas reģions. Attālināti tajā piedalījās partneri no Neretas novada un Jēkabpils pašvaldības, Viļņas rajona administrācijas, Rokišķu Reģionālā muzeja un Polockas rajona Sporta un tūrisma departamenta.

Šoreiz diskusijas degpunktā bija jautājumi, kas saistīti ar trīs kopīgu, tematisku tūrisma maršrutu ceļvežu sagatavošanu. Projekta partneri visās trīs kaimiņvalstīs pavisam identificējuši gandrīz 100 ievēribas vērtus tūrisma objektus, kas iekļaujami amatniecības, nemateriālā kultūras mantojuma, izcilu personību un notikumu maršrutā. Visvairāk objektu – 42 pieteikts pēdējā no tiem. Tādējādi Zemgalē, piemēram, ceļotāji varēs iepazīties ar agrāko laiku valstsvīru Jāņa Čakstes, Kārļa Ulmaņa, literātu – Ādolfu Alunāna, Viļa Plūdoņa, Annas Brigaderes, Andreja Upīša, Raiņa, Aleksandra Grīna, Elzas Stērstes, Edvarta Virzas, Jāņa Jaunsudrabiņa, komponista Pētera Barisona, gleznotāja Ģederta Eliasa, tēlnieka Voldemāra Jakobsona dzīvi un daiļradi, kā arī ar Ziemassvētku kauju norises vietām un UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļautā Strūves meridiāna loka punktu Jēkabpilī.

Savukārt pirmajā un otrajā maršrutā pieteikti attiecīgi 27 un 25 objekti. Amatniecībai veltītajā maršrutā Zemgalē, piemēram, varēs atrast Amatu māju Aucē un Dobelē, amatniecības centru “Rūme” Zasā, “Māzeru” Vīpē, “Mazo kāpu” Koknesē, keramikas darbnīcu Atašienē, Pilsrundālē, Svētē un Svitenē. Nemateriālā kultūras mantojuma izzināšanu Zemgalē ceļotāji vislabāk varēs veikt Aizkraukles Vēstures un mākslas muzejā “Kalna Ziedi”, apskates saimniecībā “Vaidelotes” Codes pagastā, lauku sētā “Caunītes” Cenu pagastā un “Gulbji” Rubenes pagastā, biedrības “Baltaine” radošajā mājā Koknesē, kā arī apskates saimniecībā “Boļāni” Sēlpils pagastā.

Katram no maršrutiem nosaukumu vēl precīzēs, taču konceptuāla vienošanās par tematisko ceļvežu struktūru un vizuālo identitāti tika panākta jau tagad, notika šo iespieddarbu dizaina autores piedāvāto konceptu vērtēšana, lēma par ilustratīvo materiālu nodrošināšanu. Līdzās maršruta kartei, īsam teritorijas un katra objekta aprakstam plānots ievietot arī informāciju par projekta ieviešanas laikā no jauna radītajiem tūrisma produktiem – vides objektiem un muzeju interaktīvajām ekspozīcijām. Turpmāk partneri strādās pie faktu precizēšanas, tekstu rediģēšanas un tulkošanas latviešu, lietuviešu, baltkrievu, krievu un angļu valodā, dizaina saskaņošanas. Visu trīs ceļvežu sagatavošanu plānots pabeigt un nodot drukāšanai līdz rudenim, lai jau nākamā gada sākumā jaunos maršrutus varētu prezentēt starptautiskajās tūrisma izstādēs Rīgā, Viļņā un Minskā. Runājot par citām projekta aktivitātēm, partneri strādās pie muzeju jaunu ekspozīciju sagatavošanas, Neretas novadā, piemēram, turpināsies vietējā Kultūras nama renovācija un brīvdabas estrādes būvniecība, bet valstī ieviestais ārkārtas stāvoklis, pagaidām neskaidrības rada audēju plenēra rīkotājiem, kā arī koka tēlnieku plenēra un seno mūzikas instrumentu festivāla organizētājiem Jēkabpilī.

Projekta kopējais finansējums ir 1 031 590,97 eiro, tostarp Eiropas Savienības finansējums – 928 431,87 eiro.

Šī publikācija ir tapusi ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā ir atbildīgs Zemgales Plānošanas reģions un tas nevar tikt izmantots, lai atspoguļotu Eiropas Savienības uzskatus.

Juris Kālis
ZPR sabiedrisko attiecību speciālists

PROJEKTA E-MOPOLI PARTNERIEM TOP REĢIONĀLIE RĪCĪBAS PLĀNI

Interreg
Europe

European Union | European Regional Development Fund

Pērnā gada beigās “Elektromobilitāte kā svarīgs atbalsts ilgtspējīgas mobilitātes un satiksmes vadības politikas instrumentiem” (e-MOPOLI) projektā tika sasniegts nozīmīgs pagrieziens punkts, jo viss konsorcijs sekmīgi nodeva deviņus provizoriskos reģionālos rīcības plānus projekta uzdevumu vadītājam Attikas reģionam (Griekija). Koncentrējoties uz alternatīvo degvielu mobilitāti un jo īpaši uz e-mobilitāti, šie stratēģiskie dokumenti veido pamatu projekta galējiem rezultātiem, pie kuru sasniegšanas šobrīd cītīgi strādā visi partneri un iesaistītās puses.

Projekta pirmajā posmā izstrādāto rīcības plānu mērķis ir uzlabot katra projekta partnera reģionālās politikas instrumentu, parasti reģionālo darbības programmu. Savukārt otrajā projekta posmā partneri kopā ar politikas instrumentu vadošajām iestādēm īsteno rīcības plānos izklāstītās darbības un pasākumus, vienlaikus uzraugot to rezultātus.

Svarīgi atzīmēt, ka starpreģionu sadarbība un zināšanu apmaiņa ir būtiska e-MOPOLI projekta veiksmīgai īstenošanai, jo visi partneri jau kopš projekta sākuma darbā iesaistījuši projekta ieinteresētās puses. Kopā strādājušas un sadarbojušās reģionālās un vietējās varas iestādes, mobilitātes un enerģijas pakalpojumu sniedzēji, universitātes, nozaru aģentūras un ilgtspējīgas mobilitātes galalietotāji, lai noskaidrotu visatbilstošāko un novatoriskāko paraugpraksi Eiropas līmenī, ko paredzēts nodot un pieņemt katrā reģionālajā rīcības plānā.

Kā Zemgales Plānošanas reģiona (ZPR) operacionālā programma būtu uzskatāma reģiona attīstības programma, kurā ietilpst arī citi tematiskie plānošanas dokumenti, no kuriem viens – enerģētiskās rīcības plāns, kurā tiek apskatīts arī videi draudzīgs transports.

e-MOPOLI
Interreg Europe

European Union
European Regional
Development Fund

Pārsvārā ZPR plānā ir aktivitātes kā sabiedrības informēšana – iedzīvotāju, noteiktu jomu speciālistu, kā arī institūciju – pašvaldību. Iekļauti elektromobilitātes popularizēšanas pasākumi kā, piemēram, “Bezizmešu mobilitātes atbalsta biedrības” rīkoti elektromobiļu salidojumi un maratoni. Tāpat ZPR rīko seminārus, darba grupas un citus informatīvus pasākumus. “Būtiski šo tēmu iekļaut arī nākamajos plānošanas dokumentos, piemēram, jaunajā Zemgales Plānošanas reģiona Attīstības programmā 2021.-2027. gadam. Mums vistiešākā mērķa grupa ir tieši pašvaldības, jo mums jā rūpējas arī par to attīstību plāniem vai programmām, līdz ar to svarīgi ne tikai informēt, bet arī iedrošināt iekļaut elektromobilitāti arī pašvaldību attīstības dokumentos,” uzskata Raitis Madžulis, projekta e-MOPOLI vadītājs. Tāpat rīcības plānā tiek apskatītas alternatīvās degvielas izmantošanas iespējas, sadarbība ar iesaistītajām pusēm gan plānošanas, gan informatīvos nolūkos, kopīgs darbs ar ministrijām, kas atbildīgas par struktūrfondu ieviešanu, arī ar reģionālajām iesaistītajām pusēm kā, piemēram, Latvijas Lauksaimniecības universitāti, Zemgales reģionālo enerģētiskās aģentūru. Rīcības plānus paredzēts apstiprināt līdz šī gada rudenim.

Projekta kopējais finansējums - 1 792 053 EUR (ERAF līdzfinansējums - 1 355 118 EUR), bet ZPR budžets ir 136 610 EUR (ERAF līdzfinansējums - 116 118,50 EUR).

Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā atbild Zemgales Plānošanas reģions, un tas nekādos apstākļos nav uzskatāms par Eiropas Savienības oficiālo nostāju.

Ilze Lujāne

ZPR sabiedrisko attiecību speciāliste

ZEMGALEI UN TĀS PIEROBEŽAI JĀKĻŪST VĒL ZAĻĀKAI

Pagājuši divi gadi, kopš Jelgavas novada Lielvircavas muižā, projekta vadošais partneris, Zemgales Plānošanas reģions, ar partneriem no Baltijas Vides foruma, Jelgavas, Bauskas un Rundāles novada pašvaldības, kā arī kaimiņzemes Lietuvas Biržu rajona pašvaldības, Biržu un Žagares Reģionālā parka direkcijas parakstīja līgumu par sadarbības projekta īstenošanu, kas vērsts uz zaļās infrastruktūras pilnveidošanu zemieņu upju ainavā. Šogad aprīlī Biržos vajadzēja notikt plašai konferencē – spraigai domu apmaiņai par sasniegtajiem rezultātiem Interreg V-A Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam atbalstītā projekta LLI-291 “Zaļās infrastruktūras pilnveidošana zemieņu upju ainavā” (ENGRAVE) ieviešanā. Diemžēl globālās pandēmijas ietekmē iecerētā konference nenotika paredzētajā formātā, taču cienījamo lektoru sagatavotās prezentācijas iespējams noklausīties tiešsaistē interneta vidē šajā saitē.

Projekta ieviešanas laikā ir stiprināta sadarbība starp valsts pārvaldes iestādēm un zinātniekiem, pilnveidotas pašvaldību un reģionālo institūciju darbinieku zināšanas par to, kā ieviešami upju veidotās zaļās infrastruktūras apsaimniekošanas pasākumi un labās prakses piemēri Zemgalē un Ziemeļlietuvā, kā arī Lielbritānijā. Par vērtīgu ieguvumu jāuzlūko izstrādātā metodoloģija reģionālo un vietējo ainavu un zaļās infrastruktūras plānošanā zemieņu teritorijās. Tādējādi Zemgale ir pirmais reģions Latvijā, kur izstrādāts un apstiprināts Reģionālais ainavas un zaļās infrastruktūras plāns 2020.-2027.gadam, kurā integrēti Eiropas Ainavu konvencijā ietvertie uzdevumi, uzsverot, ka ainavām ir nozīmīga loma arī kultūras, ekoloģijas, vides un sociālajā jomā. Turklāt ainavas ir saimnieciskajai darbībai labvēlīgs resurss, jo sekmīga to aizsardzība, pārvaldība un plānošana var radīt jaunas darba vietas. Zemgales ainavas identitāti veido, piemēram, intensīvi apstrādāti auglīgi tūrumi ar plašu skatienu tālumā, līdzena virsma un blīvs upju tīkls ar gleznainām ielejām un smilšsainiem pacēlumiem. Zemgales ainavā lieliski ieaugas arī lieli augļu dārzi, polderi, ražotnes, viensētu puduri, mežu masīvi, palieņu pļavas, purvu mitrāji un citi nozīmīgi ainavas elementi. Ainavas un zaļās infrastruktūras attīstības scenāriji un pārvaldības risinājumi ietverti arī ar projekta atbalstu izstrādātajā Bauskas pilsētas upju ainavas tematiskajā plānojumā.

Baušķenieki iegādājušies pļāvēju – amfībiju un veikuši aizaugušo ūdensceļu tīrīšanu Mūsā un Mēmelē. Savukārt Jelgavas novadā sadarbībā ar LLU zinātniekiem veikts unikāls pētījums par Svētes upi 65,4 kilometru garā posmā no robežas ar Tērvetes novadu līdz ietekai Lielupē. Pētījums ietver upes palienes izolīniju kartes un gultnes 3D modeļa izveidi, ūdens līmeņa un caurplūduma monitoringu, piesārņojuma un krastu erozijas kartes izveidi. Novada vides aktīvisti noorganizējuši vairākas talkas Svētes gultnes un krastu tīrīšanā, šajā un vēl citās mazajās upēs veicinājuši laivošanas aktivitātes. Praktiska rosība zaļās infrastruktūras pilnveidošanā, projekta ieviešanas laikā, notikusi arī Rundāles novadā, kur Mežotnes Arheoloģiskajā kompleksā labiekārtota gājēju taka uz Vīna kalnu, kas ik gadu uzņem Pilskalna svētku viesus, vietā ar sevišķi izteiksmīgu Lielupes ainavu. Tāpat zaļās infrastruktūras atjaunošana un pilnveidošana, izveidojot gājēju un riteņbraucēju taku gar Apašķu upi, notikusi Biržu pilsētā, kā arī ar karsta kriteņiem bagātajā Biržu rajona Karajimišķio ciemā. Projekta partneru kopīgi rīkotajā talkā Žagares parka apkaimē ierīkots jaunu ķiršu stādījums, kas nākotnē izcels un bagātinās vietējo ainavu tradicionālā Ķiršu festivāla laikā. Šie un vēl citi notikumi plaši atspoguļoti video filmā, kas ar projekta atbalstu ieskaņota latviešu, lietuviešu un angļu valodā un jau tagad ir viens no skatītākajiem sižetiem gan partneru interneta vietnēs, gan sociālajos tīklos. Projekta kopējais finansējums ir 583 300,34 eiro, tostarp ERAF finansējums – 495 805,26 eiro.

Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā atbild Zemgales Plānošanas reģions, un tas nekādos apstākļos nav uzskatāms par Eiropas Savienības oficiālo nostāju.

ENGRAVE

Jēkabpils autobusu parks ir pirmais autobusu parks Latvijā, kas pasažieru transportam izmanto saspīestās dabasgāzes transportlīdzekļus. Septiņu iegādāto autobusu pirmie maršrutu braucieni bijuši pirms gada, un šobrīd tie ir vērtīga un neatņemama uzņēmuma sastāvdaļa.

Kā intervijā stāsta Jēkabpils Autobusa parka direktors Jānis Ščerbickis, šie autobusi pirmā gada griezumā parādījuši lieliskus rezultātus, piemēram, izmaksu starpība ar fosilās degvielas darbināmiem autobusiem ir bijusi 35%. Tāpat arī paši autobusi gada laikā nav radījuši nekādas tehniskas problēmas. Tie ir droši pasažieriem, tajos ir klimata kontrole ziemā un vasarā, salonā audiāli un vizuāli tiek paziņotas pieturvietas, arī šoferu kabīne ir izolēta, kas īpaši būtiski pašreizējos apstākļos, ir invalidu pārvadāšanas platforma, tiek veikta videonovērošana, kas cilvēkus disciplinē. Jēkabpilī šie autobusi pilnīgi nodrošina pasažieru plūsmu.

Arī ārkārtas situācijas apstākļos, kad Covid-19 epidēmija ietekmējusi visu pasauli, Jēkabpils autobusu parks samazinājis ap 40% maršrutu daudzumu pilsētā, savukārt ap 15% ārpus tās. Šajā laikā strādā tieši visi saspīestās dabasgāzes autobusi, kamēr pārējie nekursē.

Lai arī šobrīd mazinājies maršrutu skaits, tomēr Jēkabpils autobusu parkam darba netrūkst, jo šobrīd turpinās darbs pie dokumentācijas kārtošana, lai autobusu parks varētu iegādāties vēl divus jaunus saspīestās dabasgāzes autobusus. Šī gada sākumā jau veiktas pirmās darbības, kas iekavējušās ārkārtas situācijas dēļ, bet plānots, ka nākamā gada pavasarī Jēkabpils autobusa parka transportlīdzekļu klāstu papildinās vēl divi ar saspīesto dabasgāzi darbināmi autobusi.

Nākotnē autobusu parks plāno turpināt izmantot saspīestās dabasgāzes autobusus, jo tie sevi ir labi pierādījuši. Ja būs tematiski projekti vai pieejams Eiropas līdzfinansējums, tad, iespējams, autobusu parks apsvērs iespēju iegādāties ūdeņraža vai elektriskos autobusus, tomēr tas ir atkarīgs no pieejamās infrastruktūras, tehniskajām iespējām, arī jaudas.

“Šinī gadījumā izvēlējamies gāzes autobusus, kas ir pāreja no dīzeļa dzinējiem uz videi draudzīgāku transportu. Tas ir starpposms pirms pārejas uz elektriski darbināmiem autobusiem. Piemēram, tehnoloģijas gāzes un fosilo degvielu autobusiem nav tik sarežģītas, tie ir daudz ērtāki un šobrīd izdevīgāki nekā elektriskie autobusi. Tas ir kā ar datoriem – kad tie parādījās, tie bija sarežģīti un dārgi, gan kļūs lētāki

un saprotamāki. Varbūt kad nobrauksim savus gāzes autobusus, pāriesim uz elektriskajiem vai ūdeņraža,” stāsta Jānis Ščerbickis, Jēkabpils autobusa parka vadītājs. Kopumā viņš vērtē, ka šis projekts ir ļoti veiksmīgs – pasažierim patīk plašais un komfortablais salons, šoferim ir ērta darba vieta, jauns autobuss, arī ekonomiskais piensūms vērtējams ar pluss zīmi. Gāzes sistēmas autobusiem viņš šobrīd neredz negatīvus aspektus.

Zemgales Plānošanas reģions īsteno projektu Elektromobilitāte kā svarīgs atbalsts ilgtspējīgas mobilitātes un satiksmes vadības politikas instrumentiem (e-MOPOLI). Projekta mērķis ir veicināt videi draudzīgu mobilitāti, plānojot attīstību sektoros – attīstot infrastruktūru, ieviešot risinājumus zaļā transporta jomā, stiprinot videi draudzīgu transporta jomas pārvaldību, mudinot iekļaut šo tematiku attīstības un telpiskās plānošanas, kā arī investīciju procesos un dokumentos, lai veicinātu un nodrošinātu ES stratēģijas CO2 emisiju un oglekļa mazietilpīgas attīstības politikas realizāciju partneru reģionos un pašvaldībās. Projekta vadītājs Raitis Madžulis Jēkabpils autobusu parka iniciatīvu redz kontekstā ar pāreju uz “zaļāku” transportu atbilstoši Eiropas Savienības ilgtermiņa uzstādījumiem. E-MOPOLI projekta uzsvars ir uz e-mobilitāti, taču atbalstāmas ir jebkāda veida iniciatīvas, kas samazina CO2 izmešus, tādēļ viņš šajā saistībā jēkabpiliešu veikumu vērtē pozitīvi.

Projekta kopējais finansējums – 1 792 053 EUR (ERAF līdzfinansējums – 1 355 118 EUR), bet ZPR budžets ir 136 610 EUR (ERAF līdzfinansējums – 116 118,50 EUR).

Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā atbild Zemgales Plānošanas reģions, un tas nekādos apstākļos nav uzskatāms par Eiropas Savienības oficiālo nostāju.

Ilze Lujāne

ZPR Sabiedrisko attiecību speciāliste

PROJEKTS ZEMGALES UN BRASLAVAS EKOSISTĒMU VESELĪBAI

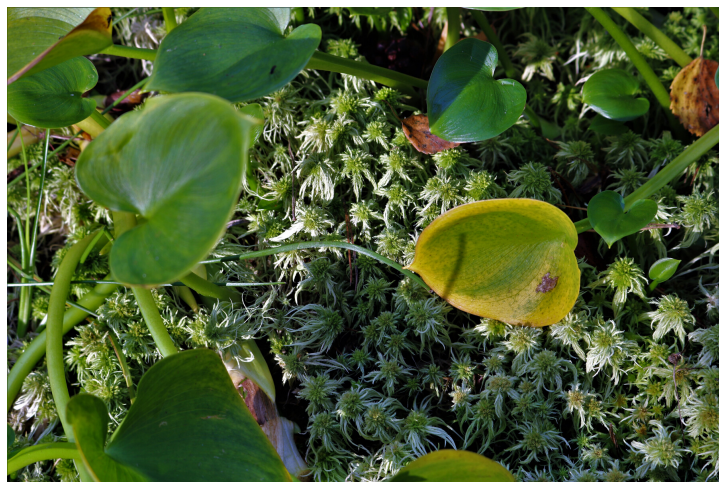
Šo programmu finansē
Eiropas Savienība

LATVIJA
LIETUVA
BALTKRIEVIJA
2014-2020

Lai izstrādātu dabas teritoriju ilgtspējīgu vides pārvaldības sistēmu, ierobežotu iespējamus riskus un mazinātu ārkārtas situāciju radītos zaudējumus un sekas, Zemgales Plānošanas reģions (ZPR) kā vadošais partneris sācis Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam Eiropas kaimiņattiecību instrumenta atbalstītā projekta ENI-LLB-1-135 "Ilgtspējīgas vides pārvaldības sistēmas attīstība Zemgales reģiona dabas teritorijās un Braslavas Nacionālajā dabas parkā" ieviešanu.

No ZPR kā partneri projekta īstenošanā piedalās Jēkabpils un Krustpils novada pašvaldība, bet no kaimiņvalsts Baltkrievijas – nacionālās Zinātņu akadēmijas Bioloģisko resursu zinātniskais un praktiskais centrs un nacionālā parka "Braslavas ezeri" administrācija Vitebskas apgabalā. Partneru izvēle nav bijusi nejauša, jo visas vietas ir bagātas ar īpaši aizsargājamām teritorijām un unikāliem biotopiem. Krustpils novadā, piemēram, atrodas divu purvu un divu ezeru dabas liegumi, kā arī daļa no Teiču rezervāta teritorijas, taču plašākai sabiedrībai vairāk zināms ir Laukezera dabas parks. Parka nelielajās platībās ir sastopamas daudzveidīgas ezeru, mežu un purvu dzīvotnes, bet paša Laukezera stāvās ar dabiskiem sausiem priežu mežiem apaugušās nogāzes pasargā ezeru no barības vielu ieplūšanas tajā, ļauj saglabāt dzidru un labi caurredzamu ūdeni. Savukārt Jēkabpils novada vērtība ir Klaucānu un Priekulānu ezeru dabas liegums Kalna pagastā un Ābeļu dabas liegums Ābeļu, Dignājas un Leimaņu pagastā, kas izceļas ar vērtīgiem mežu un purvu biotopiem, retām augu un dzīvnieku sugām. Sēlijai piederoši ir ar purvainām vietām piesātināti četri dabas liegumi Salas novadā, kā arī septiņi purvu dabas liegumi Viesītes novadā, kas sasaucas ar vienu no reģiona dominantēm – Latvijas Ainavu dārgumu krātuvē iekļauto Saukas Dabas parku. Gandrīz visi minētie parki un liegumi atbilst Eiropas Savienības NATURA 2000 aizsargājamo dabas teritoriju statusam, taču, kopš šī tīkla un vietējo Dabas aizsardzības plānu izveides, dabā ir notikušas būtiskas pārmaiņas, kas prasa dziļāku to izpēti un vides pārvaldības sistēmas korigēšanu. Arī kaimiņzemes – Baltkrievijas nacionālajā parkā "Braslavas ezeri", kam ir gandrīz gadsimta ceturksni ilga vēsture, izveidotas vairākas funkcionālas zonas, kur norit unikālu dabas resursu izpēte, aizsardzība, reglamentēta meža, ūdeņu un lauksaimniecības zemju apsaimniekošana, atpūtas un tūrisma organizēšana, sabiedrības izglītošana. Parka teritorijā ir vairāk nekā 70 ezeru, bagātīgi zivju resursi, daudzveidīga augu un dzīvnieku valsts, bet meži klāj gandrīz pusi no parka teritorijas.

Kā Latvijas, tā Baltkrievijas pusē dabas sargiem pēdējā laikā visvairāk rūp globālo klimata pārmaiņu raišītu dažādu riska faktoru novērtēšana, izpēte un mazināšana, jo tie ir saistīti ar augu un dzīvnieku invazīvo sugu un parazitisko insektu izplatību, ar plūdu draudiem upju zemienēs, ar ugunsbīstamību sausu skujkoku mežos un kūdras purvos.

Jaunajā projektā, kas vērts uz sadarbības stiprināšanu starp valsts un pašvaldību institūcijām, to veiktspējas uzlabošanu, projekta partneri, iesaistot kompetentu zinātnieku prātus, lūkos izveidot ilgtspējīgu vides resursu pārvaldības sistēmu iespējamo dabas katastrofu novēršanā. Tam kalpos pašreizējās situācijas novērtēšana, pieredzes apkopošana, vairāki pētījumi un to rezultātu popularizēšana, nepieciešamā aprīkojuma un tehnoloģiju iegāde, kas ļaus plaši izmantot kartogrāfiskos materiālus, ātri modelēt plūdu un ugunsgrēku rašanās un likvidēšanas dažādus scenārijus. Zemgalē sevišķi vērtīga būs baltkrievu zinātnieku pieredze cīņā ar parazitiskajām ūdens infekcijām, bet kaimiņiem noderēs latviešu prasmes un zināšanas meža ugunsnelaimju prognozēšanā un novēršanā, gudras efektīvas ugunsdrošības sistēmas izveidē. Savukārt Aknīstes, Jēkabpils, Krustpils, Salas un Viesītes novada pašvaldībās izstrādās kopīgu dabas resursu un ārkārtas situāciju vadības plānu, ietverot rīkus postošu apstākļu minimizēšanai vai novēršanai. Līdztekus tam paredzēts rīkot kopīgas ieinteresēto pušu mācības, kā arī izglītojošus seminārus iedzīvotājiem un skolu jaunatnei par klimata pārmaiņām un uzvedību dabā. Projekta ieviešana ilgs divus gadus, un tā kopējais finansējums ir 443 862,42 eiro, tostarp Eiropas Savienības finansējums – 399 476,17 eiro. Šī publikācija ir tapusi ar Eiropas Savienības finansiālu atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā ir atbildīgs Zemgales Plānošanas reģions un tas nevar tikt izmantots, lai atspoguļotu Eiropas Savienības uzskatus.

Juris Kālis

ZPR sabiedrisko attiecību speciālists

ZEMGALĒ TŪRISMA NOZARES ATLABŠANA IR SĀKUSIES

Lai apmainītos ar pandēmijas laika jaunāko informāciju un iezīmētu darba pašreizējās aktualitātes, Zemgales Plānošanas reģiona mudināti tūrisma jomas speciālisti no Aizkraukles, Auces, Bauskas, Jaunjelgavas, Jelgavas, Pļaviņu, Rundāles, Kokneses, Skrīveru, Vecumnieku novada, Jēkabpils un vēl citām pašvaldībām, kā arī no Zemgales Tūrisma asociācijas satiekās tiešsaistē.

Notikušajā diskusijā kopumā valdīja mērens optimisms, jo reģionā darbu atsākuši, vai vēlākais līdz 1. jūnijam atsāks gandrīz visi tūrisma informācijas centri un punkti, to darbinieki apzina vietējo situāciju, aktīvi komunicē ar saviem uzņēmējiem, pēc ieilgušās dikstāves sniedz pirmos pakalpojumus klientiem. Jaušams, ka Latvijas iedzīvotāji ir noilgojušies pēc savas zemes apceļošanas, it īpaši tagad – pavasara ziedonī un, ievērojot nepieciešamo piesardzību, izvēlas individuāla rakstura ceļojumus, pārsvarā draugu un ģimenes lokā. Informācijas centros ievērojami pieaudzis pieprasījums pēc tūrisma kartēm un maršrutu aprakstiem, bet ekskursantu grupas kļuvušas mazākas, aptuveni līdz 15 interesentiem grupā. Sevišķi liels tūristu pieplūdums, kā to varēja gaidīt, ir Rundāles pilī un franču dārzā, kur pakāpeniski palielinās arī Igaunijas un Lietuvas ceļotāju īpatsvars. Līdzīga aina vērojama Tērvetes dabas parkā, Pētera Upīša ceriņu dārzā un Kokneses Likteņdārzā, kas arī nu ir atvērti ekskursantiem ar rūpīgi regulētu apmeklētāju plūsmu. Tā kā aizvien vairāk ceļotāju pievēršas tūrisma pārgājieniem, dabas taku apmeklējumiem, laivošanai daudzās Zemgales upēs un velobraucieniem, ēdināšanas un citu pakalpojumu sniedzējiem nākas meklēt risinājumus, kā ar savu produkciju tuvāk piekļūt ceļotājiem, lai papildinātu savus ienākumus. Lai kaut nedaudz atvieglotu dzīvi saviem uzņēmējiem, daudzas pašvaldības atcēlušas vai samazinājušas telpu un teritorijas nomas maksu, tūrisma speciālisti apkopojusi informāciju par vietējo lauksaimniecības un pārtikas preču piedāvājumu, lūkojuši to popularizēt apkārtnes iedzīvotāju un potenciālo ceļotāju vidū. Savukārt uzņēmēji pilnībā nav ļāvušies pandēmijas gūstam, bet meklējuši un atraduši neordinārus risinājumus produkcijas piegādei mājās, līdzīgi ņemšanai, jaunu produktu radīšanai. Skrīveru Pārtikas kombinātā, piemēram, izstrādātas jaunas garšas konfektēm “Gotiņa”, Jaunjelgavā iecienītajā tirdziņā “Radi” padomāts par labsajūtas uzlabošanu kā tirgotājiem, tā pircējiem un nelielas kafejnīcas atvēršanu, Jelgavas novada Platones pagasta z/s “Zeltlejas” sāka smiltsērķšķu namiņa celtniecība, kur būs vieta produkcijas realizēšanai, degustēšanai un

zināšanu vairošanai par šī veselīgā produkta audzēšanu un pārstrādi, bet Tērvetē, tieši pandēmijas laikā durvis vērusi jauna picērija. Tūrisma nozarē Zemgalē ir vēl arī citi jaunumi. Tērvetē sācis darboties Baltijā viens no interesantākajiem tīklu parkiem, Jelgavā Svētes upes palienē atvērtas iespaidīgas pastaigu laipas, Krustpils pils dārzā atjaunota vēsturiskā strūklaka, bet Koknesē – vēsturiskās kāpnes uz Pērses gravu, Pilsrundālē veidojas vietējo ūdensdzirnavu atpūtas komplekss, Krustpils novada pašvaldība Vīpes amatniecības centra “Māzers” tuvumā sākusi piebraucamā ceļa un auto stāvlaukuma izbūvi, vairākos pierobežas novados norit Imanta Ziedoņa grāmatas “Leišmalīte” ceļa marķēšana. Laikā, kad jau atvērtas vismaz Baltijas valstu robežas, Zemgalē īpaši nozīmīgs kļūst ar Eiropas Savienības pārrobežu sadarbības programmas atbalstu izveidotais tūrisma maršruts “Baltu ceļš” ar zemgaļu un sēļu loku, kā arī maršruts “Aizraujošs ceļojums piļu un muižu parkos četros gadalaikos”. Pēdējais no tiem tūrisma sezonai ļaus ietiekties arī vēlākos rudens un ziemas mēnešos, kad nozares izdzīvošana būs sevišķi aktuāla. Kopumā pandēmijas negatīvā ietekme lauku teritorijās mazāk krasi izpaužas nekā lielpilsētās, jo laukos vairumam uzņēmēju tūrisms nav galvenā nodarbe. Grūtāk klājas viesu namu un atpūtas kompleksu īpašniekiem, kuri fokusējušies uz lielu festivālu, svētku, sporta sacensību un korporatīvo pasākumu rīkošanu, kuru īstenošana nu ir problemātiska vai pat neiespējama, galvenokārt dēļ piesardzības kā no pakalpojumu sniedzēju, tā izmantotāju puses.

*Juris Kālis
ZPR sabiedrisko attiecību speciālists*

INVAZĪVĀS SUGAS - DRAUDS VIETĒJĀM SUGĀM UN EKOSISTĒMĀM

Interreg
Europe

European Union | European Regional Development Fund

Interreg Europe programmas projektā “Eiropas bioloģiskās daudzveidības aizsardzība no invazīvām svešzemju sugām (INVALIDIS) 9. jūnijā noticis tiešsaistes seminārs “Invazīvo svešzemju sugu klāsts Latvijā kļūst arvien plašāks: kā rīkoties?” aktivitātes A2.2 ietvaros, kurā speciālisti stāstīja par dažādiem ar invazīvo svešzemju sugu (ISS) saistītiem tematiem, kā arī aicināja dalībniekus uz diskusiju. Pirms pasākuma veikta dalībnieku anketēšana ar mērķi noskaidrot, kādi jautājumi saistībā ar tematu dalībniekiem ir svarīgi, lai tos varētu izdiskutēt semināra laikā.

Semināra laikā klausītāji uzzināja par ISS izplatības kontroles mehānismiem, to pārvaldīšanu veidos, kas samazina sociālekonomiskos un vides riskus, valsts pārvaldes politiku sugu apkaršanā, kā arī par sabiedrības iesaistes nozīmību.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas aizsardzības departamenta Savvaļas sugu aizsardzības nodaļas vecākā eksperte Santa Rutkovska norādīja, ka vislētākā un efektīvākā metode ir sugu teritorijā neielast. Ir tādas invazīvas sugas, kas Eiropā vēl nav sastopamas, bet savu agresīvo dabu pierādījušas tās tuvumā. Tai ienākot teritorijā, uzreiz jāmēģina to apkarot, bet diemžēl ir gadījumi, kad suga ir izplatījusies tik plaši, ka ar to vairs nav iespējams cīnīties.

Piemēram, vienam Kanādas zeltgalvītes jeb zeltslotiņas augam ir vairāk nekā 10 000 sēklu un līdz pat 309 dzinumiem kvadrātmetrā, kā rezultātā tās izspiež vietējās sugas un maina augsnes struktūru. Arī puķu spriganei ir ļoti blīvas audzes, tās ar savām lielajām lapām noēno un izspiež vietējās sugas, kavē meža atjaunošanos un provocē augsnes eroziju - rudenī tās ātri nosalst, ūdens krastiem nav zemsedzes un spēcīgajos rudens lietos sākas erozija, jo vairs nav augu, kas iepriekš krastu saturēja. Tāpat vārpainās korintes blīvas audzes mežos kavē valdošo koku sugu un vietējo ekosistēmu atjaunošanos, kā arī rada izmaiņas ainavā. Savukārt ārpus augu pasaules būtiskus draudus mazdārziņu un lauksaimniecību īpašniekiem rada ēdelīgais Spānijas kailgliemezis. Ar šīm un citām invazīvajām sugām, kā arī ar piemēriem no to ierobežošanas pasākumiem klausītājus iepazīstināja Santa Rutkovska un Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes pētniece un docente Brigita Laime. Invazīvās svešzemju sugas ir apdraudējums cilvēka veselībai, kā arī zaudējumi ekonomikā, uzsvēra Māra Melnbārde, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Dabas aizsardzības departamenta Sugu un biotopu aizsardzības nodaļas vecākā eksperte. Lai arī šobrīd Latvijas invazīvo augu sarakstā norādīts ir tikai

Sosnovska latvānis, tomēr Eiropas invazīvo sugu (gan augu, gan dzīvnieku) sarakstā uzskaitītas 66 sugas, no kurām Latvijā sastopamas 18 - desmit savvaļā, astoņas tirdzniecībā vai privātās kolekcijās, turklāt vēl daudzām ir potenciāls ienākt Latvijā. Kā norāda Māra Melnbārde, drīzumā tiks pieņemta virkne aizliegumu pasākumu, lai ierobežotu sugu izplatīšanos - būs aizliegts sugas ievest ES teritorijā, turēt un audzēt tās, transportēt, laist tirgū, lietot vai apmainīt, pieļaut vairošanos un izplatīt savvaļā, kamēr invazīvo sugu medības un medību produktu aprīte būtu atļauta. Savukārt Latvijas Dabas fonda projektu vadītāja Ilze Priedniece detalizēti izklāstīja informāciju par dabas novērojumu tiešsaistes vietni dabasdati.lv un tās lietotāju iesūtītās informācijas nozīmību. Aktīva un zinoša sabiedrība ir viena no atslēgām invazīvo sugu izplatības ceļu noteikšanā un jaunu atradņu atklāšanā. Vietnē iespējams ne tikai dalīties ar saviem sugu novērojumiem, bet arī līdzdarboties dažādos projektos, palīdzēt pētniekiem, diskutēt un komunicēt ar citiem portāla lietotājiem, domubiedriem un ekspertiem. Ar informāciju par dažādām invazīvām svešzemju sugām var iepazīties Dabas aizsardzības pārvaldes tiešsaistes vietnē, savukārt detalizētāka informācija par Sosnovska latvāni pieejama Valsts augu aizsardzības dienesta mājaslapā.

Projekta INVALIDIS kopējais budžets ir 1 384 618 EUR (ERAF finansējums - 1 160 791,70 EUR), savukārt ZPR budžets paredzēts 173 507 EUR, no kuriem programma finansē 147 480,95 EUR.

Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā atbild Zemgales Plānošanas reģions, un tas nekādos apstākļos nav uzskatāms par Eiropas Savienības oficiālo nostāju.

Ilze Lujāne
ZPR Sabiedrisko attiecību speciāliste

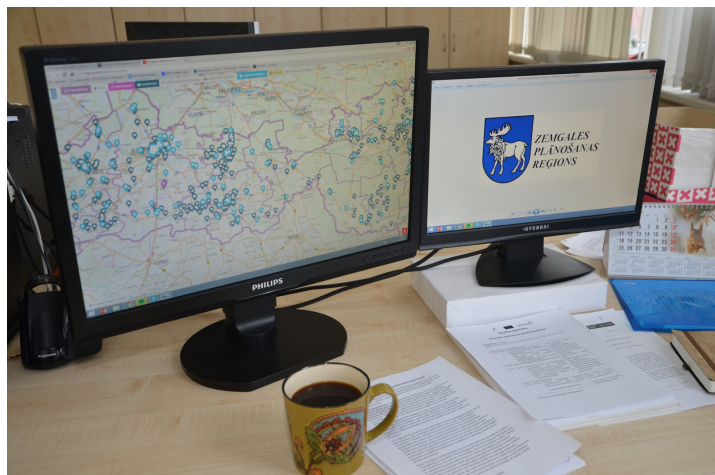

ARĪ ZEMGALES ATTĪSTĪBAS PADOME LĒMUMUS PIENĒM ATTĀLINĀTI

Zemgales Attīstības padomes (ZAP) aprīļa sēde, pamatojoties uz Padomes priekšsēdētāja Aivara Okmaņa rīkojumu, notika attālināti. Līdz noteiktajam laikam – 23. aprīļa pulksten 15 – Padomes dalībniekiem vajadzēja iepazīties ar sagatavotajiem un daba kārtībā iekļautajiem lēmumprojektiem un tiem pievienotajiem dokumentiem un savu attieksmi balsojot paust attālināti ar drošu elektronisko parakstu. No Padomē pārstāvētajiem 22 pašvaldību vadītājiem noteiktajā laikā iekļāvās un par izskatāmajiem jautājumiem balsoja 19, izņemot Aknīstes, Ozolnieku un Salas novada pārstāvi.

Padome veica grozījumus Zemgales Plānošanas reģiona (ZPR) šī gada budžetā, kas galvenokārt saistīti ar ienākušajiem maksājumiem dažādos reģionālos un starptautiskos projektos, tostarp Latvijas Valsts mežu un Valsts Kultūrkapitāla fonda piešķirums 120 000 eiro apmērā “Zemgales Kultūras programmas – 2020” projektu ieviešanai. Pamatojoties uz noslēgto līgumu par Latvijas – Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam Eiropas kaimiņattiecību instrumenta atbalstītā projekta “Ilgtspējīgas vides pārvaldības sistēmas attīstība Zemgales reģiona dabas teritorijās un Braslavas Nacionālajā dabas parkā”(SEKURE AREAS) uzsākšanu, padome veica grozījumus ZPR 2020.gada Darba plānā. Projekta ieviešana ilgs līdz 2022.gada martam, bet tā ieviešanas pirmajā fāzē, galvenokārt elektroniskajā vidē, paredzēts organizēt vairāku dienu mācības pašvaldību darbiniekiem un vides speciālistiem Zemgalē un Baltkrievijas pusē, kā arī nodrošināt ārējo ekspertu pētījumu par parazitāru infekcijām ūdens objektos projekta teritorijā un veikt citas aktivitātes.

Ar citu lēmumu ZAP apstiprināja reģiona Deinstitutionalizācijas plāna (DI) ieviešanas vērtējuma ziņojumu par periodu no 2017.gada līdz 2019. gadam. No dokumenta izriet, ka pavisam projekta ieviešanā Zemgalē iztērēts 1 513 175,09 eiro.

No šīs summas pašvaldībām kompensētie izdevumi par sniegtajiem pakalpojumiem pērnajā gadā sastādīja 13,4 procentus. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus saņēmuši 173, aprūpes pakalpojumus – 67, bet speciālistu individuālā atbalsta konsultācijas – 40 iedzīvotāji. Reģionā slēgtas trīs bērnu aprūpes iestādes – Tērvetes un Salas novadā, kā arī Jelgavā, kas saistīts ar pieprasījuma pēc institucionālās aprūpes pakalpojumiem samazinājumu. Vislielāko ieguldījumu projekta “Atver sirdi Zemgalē” un minētā plāna ieviešanā devusi Jelgavas un Jēkabpils pilsētas, Vecumnieku, Bauskas, Dobeles un Jelgavas novada pašvaldība. Līdz pērnā gada decembrim visi projekta sadarbības partneri, izņemot Tērvetes novadu, ir uzsākuši pakalpojumu sniegšanu mērķa grupas personām un katrs atbilstīgi DI plāna stratēģiskajā daļā paredzētajam, uzsākuši ERAF projektu īstenošanu. Ar minētā vērtējuma ziņojuma pilnu tekstu ikviens interesents var iepazīties ZPR interneta vietnes www.zemgale.lv sadaļā Plānošanas dokumenti.

Juris Kālis
ZPR Sabiedrisko attiecību speciālists

**ZEMGALES
PLĀNOŠANAS
REĢIONS**

KATOĻU IELA 2B, JELGAVA, LV3001
REĢ.NR.: 90002182529
TĀLR.: 63027549, FAKSS: 63084949
E-PASTS: ZPR@ZPR.GOV.LV